

Udbudsnetværket om tekniske specifikationer (§ 41)

Næste møde: Den 17. januar 2022 (Fysisk samt delvist online)

Netværksmøde

Kl. 09.00 – 10.30: Sædvanligt netværksmøde, der som altid kan tilgås gratis. Denne gang er det også en del af vores årsmøde, se herunder.

Årsmøde den 17. januar

Intro til årsmødet

Hele 51 gange nævnes ”standarder” i vejledningen til udbudsloven i konteksten af standarder udviklet af internationalt anerkendte standardiseringsorganisationer. Ikke desto mindre finder mange det stadig svært at forholde sig til brugen af standarder i udbud.

På næste netværksmøde, der for første gang afholdes fysisk, vil vi derfor tage hul på en masse af de fordele der er ved at anvende standarder i offentlige udbud.

For at kunne gøre det, og få mulighed for at drøfte emner med oplægsholdere, tager vi denne gang en hel dag ud til at gennemgå en række af de problemstillinger man som ordregiver kan møde i hverdagen ved udarbejdelse af tekniske specifikationer.

Brugen af standarder er ikke let, men standarder er væsentlige for enklere udbudsmaterialer, og mere innovative udbud, samt sikring af mere bæredygtige udbud, så kom med, og lær endnu mere om brugen af standarder på årsmødet, og få en snak med kollegaer.

Sted: Musholm Holiday, Sport og Conference, Musholmvej 100, 4220 Korsør.

Kl. 10.30 – 16.00: Årsmøde i Korsør med betaling (også hvis det tilgås online)

Tilmelding til Fysisk del: Senest den 07. januar til Søren Jensen på sj@dansense.dk (tlf. 20247001), eller på hjemmesiden, [her](#).

Pris ved fysisk deltagelse: 1980,- kr. ex. moms, inklusive forplejning før og under kursus.

Pris ved online deltagelse: 1500,- kr. ex. moms. (Egen forplejning)

Program

Mandag den 17. januar 2022 kl. 09.00-16.00

Åbne del 09.00 – 10.30 (Online og fysisk - gratis)

- **09.00 Velkommen til netværksmødet**
 - Velkomst, præsentation, samt kort status for udfordringerne i udbudslovens § 41, ved **Søren Jensen, DanSense.**
- **09.20 Eksempler på integrering af og henvisning til standarder i lovgivning**
 - *Forhandles lige nu* – ellers ved **Søren Jensen, DanSense**
- **09.40 Innovation i udbud og indkøb – ”Innovationsindkøb”**
 - Præsentation af EU-guide samt praktisk anvendelse i udbud, ved **Søren Jensen, DanSense.**
- **10.00 Nyt om standarder i EU (serviceområdet)**
 - Hvad er sammenhængen mellem Danske standarder og europæiske standarder, og hvilke nye europæiske standarder er på vej med relevans for ordregivere – serviceområdet.
 - Ved **Christina Thorngreen, CENCENELEC**
- **10.20 Afrunding af session med online deltagelse**
 - Aob
 - Ny Inspirationsguide fra Dansk Standard: Standarder i grønne udbud og indkøb.
 - Næste møde

Lukket del fortsætter fra kl. 10.45 – 16.00.

Kun for deltagere i Korsør, Musholm, eller online betalende.

Husk at tilmelde dig et tema pr delpulje:

- **10.30 Pause**

Pulje 1

- **Del 1: 10.45 - 12.00: Forståelse og brug af harmoniserede standarder i udbud**
 - En enklere vej til at efterleve EU's lovgivning i udbud.
 - Ved **Kåre Groes, Energistyrelsen**
- **Del 2: 10.45 – 12.00 Henvisning til kvalitets- og miljøledelsessystemer i udbud**
 - Hvad betyder kvalitets- og Miljøledelsessystemer egentlig efter udbudslovens §§ 157 og 158, og hvordan stiller man krav?
 - Ved **Søren Jensen, DanSense**
- **12.00 – 13.00 Frokost**

Pulje 2

- **Del 3: 13.00 – 14.00 Hvad er Europæiske tekniske vurderinger,**
 - Ved udarbejdelse af tekniske specifikationer er brugen af Europæiske tekniske vurderinger prioriteret meget højt efter udbudslovens § 41.stk.1, 2.b, men hvad er det, og hvilke muligheder giver det?
 - **Ved Thomas Bruun, ETA Danmark**
- **Del 4: 13.00 – 14.00 Brug af ”Eller tilsvarende” i udbud og bedre dokumentation.**
 - Hvordan sikrer man sig lettest, at man stiller krav til ”eller tilsvarende” efter udbudslovens §§ 41, 42 og 153 uden at det bliver en tidsrøver samt en næsten uløselig opgave?
 - **Ved Søren Jensen, DanSense.**
- **14.00 – 14.15 Pause**

Pulje 3

- **Del 5: 14.15 – 15.30 Adgang til standarder, prisstrukturer og muligheder**
 - Hvor og hvordan finder man standarder, hvad koster det egentligt, og hvordan sikrer man sig fri, direkte og fuld adgang til dokumenterne ved offentlige udbud (§, 132), med øvelser indlagt.
 - **Ved Mogens Andersen, Dansk Standard**
- **Del 6: 14.15 – 15.30 Krav til reduktion af klima- og miljøpåvirkninger i udbud.**
 - Hvordan kan man i de tekniske specifikationer stille enkle og dokumenterbare krav til klimareduktion og miljøpåvirkninger i udbud via standarder ved køb af produkter, services eller byggeri?
 - **Ved Søren Jensen, DanSense**
- **15.30 – 16.00 Opsamling på dagen og netværkssnak**
 - Med kaffe/the og hygge.

Netværkets formål

Formålet med dette netværk er at præsentere praktiske løsninger og diskutere muligheder for offentlige myndigheder for yderligere professionalisering af offentlige indkøb med udgangspunkt i udbudslovens § 41: ”Tekniske specifikationer”.

Særligt fokus er rettet mod brugen af standarder i udbud og på at udvikle mere grønne og bæredygtige dokumenterbare udbud og indkøb.

Dette netværk har ikke til formål at fortolke udbudsloven, men alene at bringe nyheder, demonstrere praktiske løsninger, præsentere løsningsmuligheder og skabe et samarbejdsnetværk til støtte for lovens gennemførelse.

Dette formål for det danske netværk understøtter det tilsvarende formål for det allerede eksisterende europæiske netværk, hvori centrale indkøbsmyndigheder og standardiseringsorganer fra 21 lande aktuelt deltager. Antallet af deltagerlande i dette netværk vokser fortsat for hvert møde.

Netværket er bygget på to fundament:

- En erkendelse om, at potentialerne i udbudslovens § 41, ”tekniske specifikationer” og

- reference til anerkendte standarder, fortsat er ukendt land for rigtig mange ordregivere og;
- at arbejdet med at fastlægge krav til miljø, bæredygtighed og cirkulær økonomi i tekniske specifikationer stadig for mange er i sin vorden. Særligt når det kommer til at skulle sikre dokumentation af fastlagte grønne krav.

Standarder og grønne krav vil være gennemgående temaer i netværket i relation til § 41 samt relaterede paragraffer. Der vil løbende komme nye input fra oplægsholdere, der fokuserer forskellige vinkler til dette arbejde.

Øget forståelse og bedre anvendelse af standarder i offentlige indkøb kan over en årrække potentielt medføre kæmpe besparelser på det nationale BNP for offentlige indkøb, og samtidig sikre dokumenterbart bæredygtige indkøb.

Baggrund for netværket og aktuelle problematikker

I et samarbejdsprojekt mellem EU-kommissionen og den europæiske standardiseringsorganisation, CENCENELEC, kaldet ”Joint Initiative”, blev i maj 2019 udgivet en analyse af det offentliges brug af standarder i offentlige udbud¹. DanSense gennemførte denne analyse.

423 topprofessionelle udbydere fra 6 lande svarede på undersøgelsen, og rapporten indikerede entydigt, at referencer til standarder i det offentlige fortsat er begrænset.

Rapporten havde en række konklusioner, der alle pegede på ordregiveres manglende kendskab til anvendelse af standarder i udbud samt for standardiseringsorganisationernes mangel på kendskab til området.

Aktuelle problematikker

Fire af disse konklusioner burde hæve øjenbryn hos både standardiseringsorganisationer og hos offentlige ordregivere:

1. Offentlige myndigheder forstår ikke standardiseringskoder og ved ikke, hvilken type standard de henviser til i forhold til rækkefølgen i artikel 42 i udbudsdirektivet², udbudslovens § 41.
2. Mere end 54% af de refererede standarder i udbudsdokumenterne stammer fra dokumenter udarbejdet til tidligere udbud, hvilket er meget problematisk.

¹ https://www.cencenelec.eu/news/brief_news/Pages/TN-2019-038.aspx

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32014L0024>

3. Kun omkring 15% af de offentlige myndigheder har lært om standarder gennem den nationale standardiseringsorganisation.
4. Offentlige myndigheder har vanskeligheder ved at henvise til standarder i andre end de mest anvendte udbudsprocedurer.

Efterfølgende workshops i fem lande med i alt over 150 deltagende, offentlige ordregivere, samt i Danmark med ca. 100 ordregivere, støttede undersøgelsens resultater.

Dette er en kæmpe udfordring og indikerer tydeligt, at potentialerne i beskrivelsen af tekniske specifikationer, som defineret i udbudslovens § 41, ikke bruges.

EU-Kommissionen oplyser blandt andet, at³:

- Hvert år bruger over 250.000 offentlige myndigheder i EU omkring 13,3% af BNP (ca. 2 billioner euro om året) på indkøb af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder.
- Den offentlige sektor kan bruge indkøb til at øge job, vækst og investeringer og skabe en økonomi, der er mere innovativ, ressource- og energieffektiv og socialt inkluderende.
- Offentlige ydelser af høj kvalitet afhænger af moderne, veladministrerede og effektive indkøb.
- Forbedring af offentlige indkøb kan give store besparelser: selv en effektivitetsgevinst på 1% kan spare op til 20 milliarder euro om året (svarende til 3,8 mia. kr. om året i DK.)

Potentiel årlig, national besparelse på 38 mia. kr./år i op til fem år

Ved yderligere professionalisering af offentlige udbud er det muligt at spare potentielt op til 5-10% sågar endnu mere, hvilket for Danmark kan betyde helt op til 38 mia. kr. i besparelser årligt i en periode på op til fem år fra det offentlige går i gang med at arbejde mere aktivt med standarder i tekniske specifikationer.

Det er penge, der aktuelt kunne være en mærkbar hjælp i arbejdet med at bringe dansk økonomi tilbage på sporet efter COVID-19-krisen. Samtidig kan det hjælpe til at skabe en grønnere og mere bæredygtig udvikling via offentlige udbud, helt som tiltænkt i regeringens seneste strategi for grønnere indkøb.

Og standarder er nøglen til at nå disse mål. Standardiseringsorganer såvel som ordregivende myndigheder har en forpligtelse til at begynde at fokusere på potentialerne. Ikke kun for at øge egen fortjeneste eller opnå besparelser, men for at sikre en mere udbredt anvendelse af standarder generelt. Hertil kommer, at man ved at lære at henvise til standarder også finder nøglen til at dokumentere bæredygtige offentlige indkøb.

³ https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement_en

Konsekvenser for udbud og indkøb

For offentlige ordregivere kan konsekvenserne ved ikke at kende til anerkendte standarder være store. Blot for at nævne et par eksempler, så risikerer man:

- Øgede transaktionsomkostninger grundet mere upræcise specifikationer.
- Mindre konkurrence i offentlige udbud.
- Reduceret mulighed for ligebehandling af tilbudsgivere.
- Reduceret gennemsigtighed i udbudsdokumenter.
- Reduceret mulighed for sikring af korrekt dokumentation.

Derfor er det yderst vigtigt nu at få integreret øget viden om brugen af standarder i udbudsmaterialer samt at få fokuseret potentialerne ved at henvise til standarder i tekniske specifikationer, og det er dét, netværket bestræber sig på at hjælpe til med, herunder også at få indarbejdet den bæredygtige og grønne vinkel i udbud.

Tilmelding til online netværksmøder

Webmøder afholdes via ZOOM, og du registrerer dig simpelt ved at sende en mail til DanSense, Søren Jensen på sj@dansense.dk. Herefter modtager du en mødeindkaldelse med link til mødet.

Glem ikke at medinvitere andre relevante kollegaer.

Anneks 1: Udbudslovens § 41

Kort, så tilbyder udbudslovens § 41 en række muligheder, hvoraf **én skal vælges** ved køb af varer, tjenesteydelser eller bygge- og anlægsarbejder, og **kun én ud af fire muligheder indeholder ikke krav til standarder**.

*§ 41. En ordregiver **skal** udarbejde de tekniske specifikationer i udbudsmaterialet, jf. § 40, på en af følgende måder, medmindre der er fastsat danske tekniske forskrifter, der er forenelige med EU-retten, og som ordregiveren er forpligtet til at anvende:*

1) Ved beskrivelse af funktionskrav eller krav til funktionsdygtighed, tekniske krav eller andre krav, forudsat at beskrivelsen er så præcis, at ansøgere og tilbudsgivere kan identificere kontraktens genstand.

2) Ved henvisning til en eller flere af følgende **standarder** m.v. i prioriteret rækkefølge, idet hver henvisning skal efterfølges af udtrykket **eller tilsvarende**:

a) Nationale standarder til gennemførelse af europæiske standarder.

b) Europæiske tekniske vurderinger.

c) Fælles tekniske specifikationer.

d) Internationale standarder.

e) Andre tekniske referencer udarbejdet af europæiske standardiseringsorganer.

f) Nationale standarder.

g) Nationale tekniske godkendelser.

h) Nationale tekniske specifikationer for projektering, beregning og udførelse af arbejderne og anvendelse af varerne.

3) Som en **kombination af beskrivelse i henhold til nr. 1 og henvisning i henhold til nr. 2.**

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, litra f-h, kan kun anvendes, når der ikke findes standarder m.v. som nævnt i stk. 1, nr. 2, litra ae.